

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Húszévre . . .	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Húszévre . . .	20 "			

ROSTA.

Oroszországban a zsarnokság, az erőszak örjögése kezd mulatságos lenni.

Vagy nem kacagtató-e, hogy a hatalom megvadult kezelői már a saját rendőreikben se bíznak? Varsóban minden rendőrt egy katoná kísér. Tehát annyira jutottak már, hogy a rendőrségük se megbízható; minden rendőrt katonával kell ellenőrizni.

De ki fog majd a fegyveres katonára vigyázni? Mert az is elkövetkezik nemso-kára, hogy a katonára szintén ügyelni kell. És ha ezer cár és millió Trepov utánuk leskelődni s a fél ország népe egymásra vigyáz: a vége mégis csak az lesz, hogy az eszme győz, az orosz világhatalom embertelen zsarnoksága összeomlik és a szabadság, az emberi jog diadalt arat...

* * *

Ki nem báró még Magyarországon? És ki nem kapott nemességet?

Királyi tanácsosság, Ferenc József rend ritkábban osztódik mostanában; mert erre már nagyon kevés ember vágyakozik.

Ellenben a kutyák szörnyen féltik a bőriüket és mindenáron országgyűlést szeretnének hirdetni Budára; mert igazán nagy veszedelemben forognak, hiszen maholnap az utolsó kutyabőrre is rá kerül a sor, annyi nemességet osztogatnak, annyi új bárói címer vigyorog a csuffá tett os magyarokra.

Jó lenne talán ezt a nemesítést tömegesen, leltári rend szerint kezelni!

Teszem azt Budapesten az utcákat zónákra osztanák s az egész fővárost tizenhat zónára. Az egyes vonalakat mezőkre, táblákra, szakaszokra szelnék. Így lehetne például a hivatalos lapban közzétenni, hogy az Andrássy-ut 19. számú házatól (Neuschloss és fiai cég) egészen a 83. számú házig minden önálló boltos és szabaduszó lakos (a 39. sz. a. levő Baromfi kereskedés, továbbá a szobaurak kivételével) — nemességet kap. A mely házszámok közt a 3, 5 és 8 előfordul, ott mindenki báró lesz!

És így tovább...

Végre az igazi demokratáknak is illik egy kis örömet szerezni!

* * *

Az osztrák urak házában kegyeskedtek magyar ügyekkel foglalkozni. Természe-

sen Auersperg herceg, az osztrák mágnások szószólója, paripára ült és gögös avatatlansággal kottyant bele a lázadó magyarok dolgába. Elsőbben méltóztatott őhercegségének kijelenteni, hogy amit mi csinálunk, az durva erőszak. Mi lábball tiporjuk az emberi jogokat, az alkotmányt, a törvényt. Embertust eszünk, minden idegennek lenyuzzuk a fejbőrét. Satöbbi. Hiszen tetszik tudni!...

Aztán jótanácsokat adott a császárnak, hogy ne engedjen, egy fikarcnyit se engedjen; mert a magyarok nem tótok ugyan, de kiverik a saját házából az osztrákot, ha szállást ad nekik.

Ilyen hangon a magyar nemzetet is ellátta jóféle feketesárga tanácsokkal a böles herceg, akit az Ur Isten sokáig éltesse!

Az osztrák urak házában alkotmányosdi mulatsága azzal végződött, hogy felállt Welsersheimb, az osztráklandwehrminiszter és elszavalta a Gotterhaltét.

Kár, hogy olyan öreg már; mert különben szerződhetnék a Burg színházhoz, olyan jól szavalta a Gotterhaltét.

A hatalom ára.

— márc. 1.

A mi nyavalyáink közt egyik a legcudarabb az a rejtett betegség, melyet Ausztria pestises rossz akarattal zuditott alkotmányos életünk nyakába, hogy ugyanis a hatalomért a legnemzetibb szellemű államférfiu is kénytelen iszonyu áldozatot hozni.

Hiába szépítenők a dolgot, bizony kegyetlen valóság az, hogy akármilyen erős is a magyar államférfi gerince, ha kormányra jut, megnyomorítva, görnyedten, régi mívoltából kifecamított állapotban kerül ki az osztrák nagyhatalmi kintzó kamarából.

Midőn a nemzeti eszmétől átedzett hazafi felutazik Bécsbe, azzal a nemes szándékkal lépi át a Burg küszöbét, hogy meg fogja győzni a királyt a magyar nemzet igazáról és elvállalja a kormányalakítást, hogy nemzetének ebben a nem irigylendő állásban őszinte, önzetlen szolgálatokat tehessen.

Csakhamar azonban a világosan látó államférfi meggyőződik arról, hogy a hatalomnak borzasztó ára van. Ha ke-

zébe akarja venni a hatalmat, hogy használjon vele hazájának; akkor egész multját, egyéniségét, minden eszményét meg kell tagadnia és teljesen új emberré kell átalakulnia, különben nem adják kezébe a hatalmat.

Az első feladat az, hogy a nemzet érdekei fölé kell helyezni a monarkia érdekeit. Irtóztató még gondolatnak is, hogy a magyar államférfiu tehetségét elsőbben a nagyhatalmi állás kedvéért hajtsa igába, elsőbben a császári ház érdekeit, a közös birodalom céljait, az európai helyzetet, a nemzetközi feladatokat tartsa szem előtt és csak azután merészeljen esetleg titkon arról is álmodozni, hogy a haza javát, a nemzet kívánságait, a jog és a törvény és az alkotmány uralmát is leplezett mesgyéken valahogy lassan előbbre vigye.

De bármily irtóztató ez még gondolatnak is: a szomorú valóság az, hogy minden magyar államférfiu előtt csak ez a két ut áll. Vagy visszafordul felháborodással és elvonul a közélet piacáról és szaporítja a szóttalan elbusultak számát; vagy pedig meghozza a hatalomért az áldozatot abban a reményben, hogy így lassan, lassan mégis a nemzet javára értékesítheti legalább a hatalom morzsáit.

És ez a mi harmincnyolc éves hazug alkotmányosdi életünknek a legfájóbb sebe Ez a tátongó seb, melyet négyszáz év óta a nemzeti békétlenek egyre emelegetnek. Ez az a fájó seb, melyről Rákóczi riadója is szólt, mondván, hogy: újra kifakadnak a nemes magyar nemzet régi sebei! Ez az a tátongó seb, melyre Petőf abban keresett balzsamot, hogy „Lamberg szívében kés, Latour nyakan kötél” — s a melyre Debrecenben az ország követői 1849. április 14-én próbáltak irt találni.

Én nem tudom miért van ez így? miért kell ennek az 1867-iki kiegyezés óta állandóan így lenni? de hogy valóban így van, az nem tagadható, azt egyre ismétlődő rendszeres példák, szomorú tapasztalatok bizonyítják.

A szabadelvűpártnak sok kiváló nagy államférfia volt, a ki óriási akaraterevével, nemzeti lelkesedéssel indult

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-tüdőbetegségeknél, légszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltatik. Emellett a gyerekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4-kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantli ceggel legyenellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc)

neki az utnak s azt hitte, hogy legyőzi a bécsi akadályokat és azt remélte, hogy ha meg kellett adnia a hatalom árát, legalább az ország élvezni fogja majd a nagy ár kamatait.

De a küzdelemnek mindig az lett a vége, hogy a türelmetlen nemzet oda szegezte követeléseit, jogos igényeit ágyuját az államférfi mellé, magyar szívet érő, magyar elmével gondolkozó államférfi sietett föl Bécsbe és kedvezményeket és vimányokat kért nemzetének. Néha kapott, többnyire nem. Ha kapott is, az ígért csak üres ígért maradt. És méltán felzúgott, kitört az elkeseredés, a nemzeti harag, mely az államférfiut elsöpörte. És jött helyébe más. Ez is úgy járt, mint valamennyi elődje. Népszerűtlenné lett; végre már gyűlölni kezdték, gyanúsították, hazaárulással vádolták. Pedig csak a hatalom árát fiaette meg becsületesen. Lemondott egyéni hitéről, nemzeti állásairól, hazaflás eszményeiről, azzal a szándékkal, hogy ez a lemondás csak látszólagos, csak ideiglenes; majd ha a hatalom birtokában lesz, mégis szíve sugalltákövetheti és használni fog hazájának, nemzetének.

Használt is valamieskét, esendben észrevétlenül mindegyik. De vagy a nemzet keveselte; vagy pedig, — s ez volt a gyakoribb eset — Bécs még azt a keveset sokallotta s az államférfiunk bukni kellett.

És következett nyomába a halálnak új jegyese.

Ime így volt ez 1867 óta máig, hiába tagadnók.

A hatalom ára: ez tette koldussá a magyar nemzetet.

S a nemzet kénytelen volt jelszavakba kapaszkodni. A nép legkönnyebben megértette a 48-as jelszót. A 48 azt jelentette, hogy jobb lesz, mint a

hogyan van. Akadtak a 67-es jelszónak is hívei, a kik azt hirdették, hogy a 67-es alapon jobb menni lassan előre, mert félreértették a 48-as jelszót, azt gondolták, hogy az a leejtőn sok mást, a forradalmi irányzatiot jelenti:

Pedig a 48 sem jelent egyebet, csak a mit a 67-es magyar törvény megad, a mit azonban az osztrák szellemen végrehajtott kiegyezés nem enged megvalósítani.

Nem kellene a magyarnemzetnek egyéb, csak államférfiai tizedrészét valóra válthátnak annak a jó szándéknak hazayas lelkesedésnek és honszereteinek, melylyel a hatalom birtokába lépnek.

De Bécs ezt nem türi s a hatalom árát az, hogy semmisen létesülhet, a mi s magyar nemzetnek használ.

Ez minden bajunk forrása.

A nagy válság.

— márc. 1.

A levegő teli van villamossággal és — álhírekkel. Ember legyen, a ki elgázodik a szánt szándékkal összegabalyított utvesztők agyafurt tömkelegében.

Ime izelítől egy napi hírkivonat:

Új választások lesznek. A szövetséget ellenzék összeveszeti. Az összes ellenzéki pártok belépnek a függetlenségi pártba. A függetlenségi párt rálép a 67-es alapra s egyesül a szabadelvű párt nemzeti elemeivel. Zichy Nándor megegyezett Kossuth Ferencel és kikötötte, hogy ezentul ő nevezi ki a püspököket. Komjáthy Béla az egyetlen jó hazafi az ellenzéken. Komjáthy Béla a vezérlőbizottságban Tiszák kéme.

És így tovább. Hasábokon lehetne folytatni a bolondgombák szemléjét.

Mindez pedig csak azt bizonyítja, hogy e pillanatban senki se tud semmit.

Csak az az egy kétség nélkül való,

hogy a halálos csend nem tarthat sokáig. A lemondott kormányának mennie kell. Az országgyűlésre sürgős nagy feladatok várnak. A három év óta tartó dologtalan pangás nem tűrhető tovább.

A bonyodalom fokozása, a válság elposványosítása, a tétlenség, a meddő állapot erőszakolása mind bünös merénylet a nemzet létérdekei ellen.

Sürgős kibontakozásnak kell tehát következni, mert az ország nem bírja ki, nem is engedheti meg a veszedelmes makacskodást, bármely oldalról akarná is az a törvényes, alkotmányos jogfolytonosság életműködését megakadályoz.

A német kereskedelmi szerződés.

A titkos kártyakeverők kezében a legnagyobb üttő a német kereskedelmi szerződés, mely a törvény rideg mellőzésével jött létre s érvényes nem lehet addig, a míg azt a magyar országgyűlés le nem tárgyalja s el nem fogadja.

Erről a szerződésről egy berlini távirat azt jelenti nekünk, hogy a berlini külügyminiszteriumban tegnap póthatározatot hoztak és irtak alá, melyben a magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződés életbe léptetési határidejét 1906 február hó 16-ról március 1-ére elhalasztották.

Tehát ismét oly újabb határozott intézkedés rólunk-nélkülünk, mintha magyar törvényhozás nem is léteznék és mintha a magyar országgyűlésnek semmi köze se volna ahhoz, hogy Magyarország nevében kik és mit írogatnak alá.

Belépés a 48-as pártba.

Kmety Károly egyetemi tanár orsz. képviselő levelet irt Kossuth Ferencnek, melyben bejelentette, hogy belép a függetlenségi pártba.

A király Budapesten.

Tegnap estig semmiféle intézkedés nem történt újabb kihallgatásokra nézve Bécsből azt jelentik, hogy legközelebb újból megindulnak a kihallgatások. O felsége fogadni fogja a főrendiház és képviselőház elnökeit.

Hajtóvadászat.

— A Nemzeti Színház és még valami. —
— márc. 1.

Aki mostanában megfigyelte a fővárosi sajtó színházi rovatát, bizonyosan észrevette, mily erős, szinte szenvedelmes hajszát indítottak a budapesti színházak nagyhatalmu félistenei, a bírálók, a Nemzeti Színház művészi fogyatkozásai, még inkább e műintézet igazgatójának személye ellen.

A messziről néző semmiképen sem tudja megérteni, honnan ez a hirtelen felbuzdulás?

Hízen a Nemzeti Színház újabban sem irányát nem változtatta meg; sem megszokott, mondhatni szerényen hagyományos kerékvágásából nem zökkent ki, sem pedig valamely feltűnő bukással, oktalan kísérlettel, kirívóan hanyag játékkal, vagy más eféle művészi botlással nem követett el különös megrovásra méltó hibát.

Mindössze az történt, hogy a Pesti Napló időnek előtte kipattantotta a Nemzeti Színház igazgatójának egy tervét.

Nem is annyira tervét, csak egy jámbor ötlet rügyecskéjét, mely aligha fakadt volna virággá, gyümölcstermésre meg éppen felette esenevész volt.

Somló Sándor ugyanis valami előterjesztést tett a belügyi kormányának és abban olyasmit javasolt, hogy a Népszínház is vegyék állami kezelésbe s esatolják a Nemzeti Színházhoz.

Hát ez bizony oly ártatlan és megvalósulásra soha meg nem érlelhető magocska volt, hogy minden hozzáértő csak mosolygott, a mikor egy ügyes hírfelhajtó kiborította a fagyos földből, ahonnan kikeleti pezsdülés idején se kelt volna ki.

Napirendre is tértek a meddő terv sorsa felett mindazok, akik legfőlebb tréfás kiesüfölszóra, tiz-husz soros megrovási kalandra tartották érdekesnek.

A sajtó nagyobb része azonban ebből az alkalomból igazi emberirtó szenvedelemmel fordult a Nemzeti Színház igazgatója ellen.

Somló Sándor maga is nagyot nézhetett, hogy valóságos hajtóvadászatot indítottak személye ellen és egy füst alatt a Nemzeti Színház játékrendjét, művészi működését, a színészek képességeit, a rendezést, szóval az egész színházat tagjaival, szellemével, játékmódorával, hagyományával, törekvéseivel együtt kihajszolták a bokorból, hogy az elejtett vad fölött mielőbb elkiáltassák a diadalmas hallal!

Honnan és miért ez a hirtelen, tüzes

felbuzdulás? kérdezi a nemzeti színészet életműködésének minden önzetlen szemlélője.

Az lehetetlen, hogy a szóban forgó kisedet miatt esikorgatódnának a mérges fogak.

Szó sincs róla! Itt valamely lappangó régi harag tört ki. Itt valami elfojtott egyéni sérelmek összegyülemlett mocsárvize ömlesztli hullámaival bős harsogással a zöld vetésekre, a nyiladozó ibolyákra s az önti el a virágos, veteményes kertet iszappal.

A sok bugyborékolásból, például emlitem, legmagasabbra fröcesent az a vád, hogy a Nemzeti Színház igazgatója nem tart főpróbákat és így a bírálók kénytelenek az új darab előzetes megismerése nélkül nyomban az előadás után-késő éjjel, hebehurgyán, in flagranti itélni elevenek és holtak fölött.

Ezen a nyomon aztán zug az árvíz a sete-suta igazgató ellen, a kinek két balkeze van s a ki oly üres, tartalmatlan egyéniség, izléstelen rémalak (miért nem rim-alak?), hogy egyebet sem csinál, csak a Nemzeti Színház színvonalának rendszeres lesülyesztésén dolgozik, persze jobb ügyhöz méltó sikerrel.

Ugyan kérdelem szeretettel: a főpróbák elhagyása miatt zuboghatnak-e ily gyűlöletes vádak irók ajkairól? Bánthat-e hivatásának élő irót az, hogy nem látja a főpró-

és több (valószínűleg 8-10) államférfi véleményét is meghallgatja. Ezért Bécsbe máris senkit sem hívnak fel, hanem a király pén-
teken vagy szombaton Budapestre utazik.

Egy elmaradt interpelláció.

Sokat emlegetik a lapok Kossuth Ferenc találkozását gróf Zichy Nándorral és találgtatják, miről tanácskoztak. Már a cáfolatokig is eljutottak. Mi jó forrásból jelentettük az igazat; ezt fenn is tartjuk. Egyben h iradással vagyunk egy érdekes interpellációról is, mely felette jellemző körülmények közt maradt el.

A vezérő bizottság mult ülésén ugyanis Rakovszky István bejelentette, hogy Kovács Pál néppárti képviselő interpellálni fogja a kormányt a feltűnő nemesítések, báróságok és kibukott képviselők illetéktelen hivatalba helyezése miatt. Rakovszky hangsúlyozta, hogy erre az interpellációra sürgős szükség van, mert az ország erősen várja, hogy a szövetség ellenzék fejezze ki határozott megbotránkozását e dolgok felett.

A vezérő bizottság hozzájárult Rakovszky magyarázatához. Azonban Kossuth Ferenc mégis arra kérte a képviselőt, hogy Kovács Pál az interpellációt ne tegye meg. Mert Kossuth Ferenc egyenesen megígérte a királynak, hogy — amennyiben a Ház akadálytalanul megalakulhat, a megalakult Ház az új kormány kinevezéséig semmiféle tárgyalásba nem bocsátkozik. Igaz ugyan, hogy egy kívánatos interpelláció bejelentése nem nevezhető érdemleges tárgyalásnak, de Bécsben szeretnek mindent a mi hátrányunkra félremagyarázni s így megeshetnek, hogy az eset oly fordítással jutna a király tudomására, mintha Kossuth nem tartotta volna meg adott ígértét.

Erre aztán az interpelláció elmaradt.

Bánffy kormányelnöksége.

Bécsből rendkívül érdekes hirt telefonoz egy az udvari körök előkészületeit ismerő magasrangú egyéniség, a ki már több ízben értesítette lapunkat, előzetesen oly eseményekről, amelyek bekövetkeztek.

E forrásunk szerint a király egyáltalán nem gondolt arra, hogy alkotmányos érte-
lete elfojtásával a kisebbségbe jutott szabad-
elvű párttal kísérelje meg a kibontakozást;

bát? Valódi író, aki érti a dolgát és hivatott arra, hogy szinpadai művekről bírálatot írjon, el se megy a főpróbára. Mert az előadás a közönség színe előtt egészen más. És a darab értékét, a színészek játékát, a színház munkáját csak előadás, nem pedig főpróba után lehet megítélni.

Az ilyesmin csak az újságíró háborodhatik fel; mert csupán az újságírónak van szüksége főpróbára, hogy minél előbb, melegiben hirt adhasson a lefolyt eseményről, odabigyesztve előre elkészült cikke, tárcája végére a riportot a közönség hangulatáról, Beregi kurucállású lábairól, Márkus Emma háromszáz szemforgatásáról, a vastapsokról és minden egyébéről, a mi a tudósításból ki nem maradhat.

És itt aztán megállhatunk. Mert rábukkantunk nemzeti színművészetünk általános süllyedésének, a romlott közizlés fertőzöttségének igazi forrására. Ez a forrás pedig nem más, hitem szerint, csak ez a nemzeti irodalmunkat végső veszedelemmel fenyegető baj, hogy az irodalmi és művészi sikerek sorsa különösen a színházakban teljesen kisiklott az írók kezéből és merőben a napihír-nagyságok, újságírók kezébe került.

Kicsi ez a tér arra, hogy részletesen feltárjam a rejtett belvizek e gyűjtömeden-

bár akik a felség hangulatát ismerik, hangsúlyozzák, hogy nagyon fájjalja a Tiszakormány és a szabadelvűpárt váratlan le-
törését.

A királynak leginkább tetszett Wekerle tervéből az, hogy — új pártalakulásra van szükség. Azonban a király ezt az alakulást nem a pártokon kívül álló egyéniséggel óhajtaná végrehajtani, hanem erre a célra báró Bánffy Dezső van kiszemelve. Amennyiben tehát az ellenzéki program elfogadható alakban az alkotmányos érvényesülés útjára jut, udvari körökben azt hiszik, hogy e program gyakorlati életbe-
léptetését a király báró Bánffy Dezsőre fogja bízni.

Merültek fel olyan tervek is, melyek katonás hatvágással egyszerűen visszavá-
nták állítani a statusquot, amennyiben a ter-
vek kovácsai szerint a magyar nemzet csak a november 18-iki szerencsétlen ötletet ítélte halálra s a lex Daniel megsemmisítésével semmi sem áll útjában a szabadelvűpárt vá-
latatlan továbbkormányzásának.

De ezeket a terveket Bécsben ma már elfelejtették és így minden valószínűség sze-
rint a mi forrásunk értesülését fogja a kö-
zel jövő igazolni.

Egyház és iskola.

A debreceni ev. ref. leánynevelő intézet ifjúsági segítő egyesülete elnöksége az alábbiak közlésére kért föl bennünket.

Tekintetes Szerkesztőség!
Engedje meg, t. becses lapjának hasábjain értesítsük intézetünk és segítő egyesületünk jóakaróit és ismerőseit, a kik a március 5-ére hirdetett hangversenyen való megjelenésükkel akartak minket szerény célunk elérésében segíteni, hogy a jegyek az előadásra már mind elfogytak.

Mint hogy azonban már több jelentkező volt, a ki jegyhez nem juthatott a tekintetes Tanári kar szives beleegyezésével, a hangversenyt másnap, március 6-án megismételjük.

A tekintetes Szerkesztőségnek szives-
ségéért előre is köszönetet mondunk. Az egyesület elnöksége.

A debreceni egyetem, központi végrehajtó bizottsága e hó 6-án délelőtt 9 óra-
kor Kiss Áron püspök elnöklete alatt gyűlést tart.

céjét, melyet pajtási érdekszövetség, fordítói haszonlesés, rovatvezetői kartell és sok más ilyen anyag erős betonfalakkal bástyázott körül.

Mindenki tudja, érzi ezt; a színházak igazgatói, vezetői, színészei, az írók is valamennyien. De senki se meri a dolgot megbolygatni. Hihetetlen, mily tehetségtelen vállalkozók uralkodnak a piacon, mily vakmerő üresfejűek usznak a felszínen; de senkinek sincs kedve, bátorsága belekotorni a medencébe. Azt tartják: jobb, ha fedél takarja. Mert az izlés elfajult ugyan, de még az orok érzékenyek és a minden térről leszorított írók inkább napszámba dolgoznak és keseregnek, sem hogy a csatornák kitisztására vállalkozzanak.

Ismétlem: ez a sivár helyzet, ez a beteges állapot nem nem titok. Epen a legjobbak érzik összes hátrányait.

Ez az egyetemes irodalmi és művészeti nyavalyánk fogja kora sirba temetni Somló Sándor igazgatói pályáját is.

Megmondtam neki az nap, amikor ki-nevezték. Véletlenül tudtam meg a belügyi kormányhivatalban, hogy Somló Sándor ki-nevezését aláírták. En voltam az első, a ki üdvözöltem őt új állásában.

És akkor így szóltam hezzá:

— Ha azt akarod, hogy igazgatóságod hosszú életű legyen, dobd ki a zsurnalizmust a költészet és művészet berkeiből. Eleinte fogcsikorgatás vesz majd körül, törpeféregnek, léha versfaragónak, holdvilágfaló bo-

Tollhegyen.

Fedák Sári énekel és — futtat.

Több fővárosi újság azt írja, hogy Fedák Sári áprilisben (nem tűnik ki világosan: április elsején-e? vagy később?) Debrecenben futtatni fog az urlovasok versenyén és ugyanakkor természetesen föllép a színházban is és természetesen eljátsza János vitézt.

Ez a h iradás oly hühöt jelent, hogy mi azonnal lázas portyázást indítottunk a Szabadság két legszemfülesebb tudósítójának felkutatására.

Az egyiket a Bikában csíptük meg.

(Debreceni szokás kávéházban csinálni lapot!) Epen egy óriási feltűnésre hivatott hír megírásában izzadt.

— A kisvasut előtt a sinekenjátszadózott egy bájos szőke gyermek. A család szemefénye, a ki ugyan még nem hajt törpe lovacskákat, de már regényeket ír. A mit sem sejtő angyal talán a hatodik kötet tizenkilencedik fejezetének befejezésén törte gondör fűrtös fejcséskjét, a mikor a kanyarodónál hirtelen felbukkant Csokonai, a kisvasut vérszomjas gőzőse. Az emberek ereiben megfagyott a vér. Egy pillanat és a gyermek Szergiusz hercegnél csonkább állapotban festi ártatlan vérével pirosra a debreceni homokot! De e végzetes pillanatban arrafelé ballagott egy lomha bádogos inas, a ki oda sétált a gyermekhez és szerencsésen fölemelte az angyalt, mielőtt a kisvasut Csokonaija a színhelyre döcögött...

Itt csíptük fölön a riporterünket.

A másik honnan került elő? Ne is kérdezzétek! Az ő állapotát leleplezni vétek!

— Uraim! — mennydörgé feléjük a szerkesztő, — önökre országos feladat megoldása vár. Fedák Sári jön! E szó nyilallott és Debrőn keresztül; egy röpke szóban mennyi kéj, gyönyör! Fedák Sári a versenyterén futtatni fog Kukorica Jancsi

londnak, csenevész kapaszkodónak nevez a legkisebb utcai filléres is. De halhatatlan érdemeid lesznek és dicsőséges pályafutás után mint érdemes, nagy igazgatót a Nemzeti Színház csarnokából fognak eltemetni boldogabb idők hálás írói és művészei. De ha nincs erőd megszabadulni a folyondároktól, az élősdiéktől, elszívják gyökereidőtől az élet-
erőt és te is korhadtan kidőlsz, mint a többi. Eleinte dédelgetni fognak, repkény takarja fogyatkozásaidat, a mig adhatsz elég fordítani valót, előleget, szerződést, befolyást, hivatlan beavatkozásnak helyet. De aztán nagyon megszaporodik a jóbarátid száma, elesznek előled mindent és te sorvadozni kezdesz. Mikor pedig még többen lesznek, egymás elől kapkodják el a falatokat. És akkor kitör a háboruság. Egymást meggyűlölni nem érnek rá a tülekedésben, de téged ki-
végeznek.

Szegény jó Somló Sándor szorongatta a kezemet és mosolygott. De nem hittem; sőt talán azt gondolta, hogy nagyon is durva voltam...

Ine most megkezdődött a hajtóvadászat. Szüksölnék a kopók, harsog a kürt és vad láрма veri föl a Nemzeti színház berkeit. Az igazgató pedig nem menekül meg többé. Ha kisiklik, mielőtt terítékre kerülne, a vadászok új vadat kérnek!

Petur.

nevű lovával és ugyancsak Fedák Sári aznap este a színházban eljátsza János vitézt. Remélem felfogják, megértik e történelmi pillanat világra szóló jelentőségét! Mivel azonban tudjuk, hogy Fedák Sári megjelenése a turfon és a színpadon mit jelent, Fedák Sári minden versenyen: versenyen kívül áll, Fedák Sári annyi, mint térdig járnirózsában, Fedák Sári annyi, mint lóki-fogás, nemzeti ünnep: tehát fel uraim! előzzék meg a többi lapokat és már ma lássák Fedák Sárít! . . . Irják meg előre az áprilisi lóverseny és színházi előadás lefolyását.

Őn, becses Bikmakk ur robojjon ki a versenyterre, tanulmányozza a terepet és estére írja meg, hogyan futott be pompásan sikerült start után Fedák Sári Kukorica Jancsi nevű lova elsőnek . . . Őn pedig, remek Tollbogár öcsém üljön be a zsöllebe, hallgassa meg Liliom kisasszony nyivakolárait és írja meg hűségesen, mintha valóban ő lépett volna fel, minő diadalt aratott Fedák Sári mint olyan a Kukorica Jancsi száz pengős arany eszímájában.

E kioktatás után a két tudósító a szélrózsa minden irányában elszéledt és éjfélre mindegyik pontosan behozta a maga kéziratát.

Ime a két debreceni remekmű hű másolatban.

Kukorica Jancsi a turfon.

— Saját tudósítónktól. —

A legbarnább cigány elpirul már, mikor a János vitéz elnyűtt nótáit nyaggatja s a legvénebb sip-láda dühösen nekimegy a falnak és nagyot nyekken, mikor azt nyögi, hogy: az én nevem Kukorica János.

És ma a lóversenyterén mégis óriási diadalt aratott ez a derék vitéz. Valóságos premiér volt ez. Mintha először hallottuk volna e tősgyökeres magyar dallamokat! És a közönség is egészen bemutató előadás hangulatában fogadta az újdonságot. Midőn Fedák Sári feszes (de milyen feszes!) huszárnadrágban megjelent a turfon: minden látó réá szegeződött és a tömeg tüntető tapsban, éljenzésben tört ki. Aztán megkezdődött az előadás. Kukorica Jancsi remekül táncolt és csodaszépen énekelt. A szem kitégült, a száj nyitva maradt és a fülek boldog mámorukban kaktuszlevelekké szélesedtek. Nem is vezett el egyetlen hang se. A sport férfiak a hölgyekkel egyetértve megállapították, hogy Kukorica Jancsi szebben dalol, mint Patti, Bellincioni és Blaha Lujza együttvéve; a mi pedig a táncát illeti, a világ összes cigánykereket hányó purdét elbujhatnak mellette. A tomboló lelkesedésre Kukorica Jancsi táncát is, énekét is meg akarta ismételni. De Fedák Sári elővette Perczel Dezsőtől drága pénzen vett zsebkendőjét és leintette a lelkesedést.

Minék is ujrázott volna? hiszen ha százszor is megismételi önmagát, Fedák Sári Kukorica Jancsi akkor is első lenne az egész világon . . .

Fedák Sári János vitéze.

— Saját tudósítónktól. —

A színház tegnap este zsufolásig megtelt. Természetes. Hiszen a verseny iránt óriási érdeklődés volt. Mert Fedák Sári nevezte Kukorica Jancsi-ját. Nem is jelentett bánatot. A híres juhászlegény, a magyar színművészet legyőzhetetlen Kincsem-je este fényelőkor pontosan megjelent a sportnál.

A színházat csupa műértő közönség töltötte meg. Az első sorokban ott láttuk az ország leg híresebb számadó juhászait, csikós legényeit, lóra temett gazdáit, akik közt feszesen szorongott egy-két hetyke hortobágyi bojtár.

A legfelső páholyban (legtávolabb a színpadtól, legközelebb az éghez!) ott láttuk Petőfi Sándor nyurga alakját. Olyan sápadt volt, mintha épen most írta volna azt a versét, hogy: Hej! Debrecen, ha rád emlékezem . . .

A város páholyát dr. Kacsóh Pongrác tréner, Bakonyi Károly zsoke és Heltai Jenő istállóiu foglalták el. A nemes klasszisu versenyek barátai ösziate örömmel üdvözöltek a költészeti sport e három hírneves szakfériát.

Akik Fedák Sári kitűnő papirformájában biztak és Kukorica Jancsit favorizálták: nem csalódtak. Hiába, Fedák Sárít érdemes helyezni, neki még a piszmékerei is pompásak és az ő színei mindig kenterben győznek.

Az elsőség pálmájáért most sem akadt komoly versenyző, így, hogy a totalitazór nem is fogadott el tétet, mert az egész színház, csak Kukorica Jancsi sikerekért törte magát.

A finish természetesen előre volt látható. Kukorica Jancsi remeknél remekebb drága kosztümhosszal könnyen nyerve érkezett be elsőnek. Mindenki hozzá sietett, hogy megsimogassa. Turf Karolina megkoszoruzta a győztest, a helyi sajtó Szemere Miklósa egy pohár pezsgőt öntött csodás hangszálakkal megáldott torkába, a diákok tüntető bánták iskolázottságát . . . végül pedig Fedák Sári mosolygó előkelőséggel kancsalítva Makóra, fölvette a Királyné díját, a 600 koronát aranyban.

* * *

Őnök azt hiszik talán, hogy a két tudósító összezavarta a turfot és a színházat és elcserelte a szerepeket? . . .

Szó sincs róla!

Tiborc.

NAPI HIREK.

— **Március.** Illatosviolák, jáncintok, zsongó hóvirágok, füzsendülés, rügyfakadás hónapja, köszönt a világ! De ez a hónap nekünk magyaroknak többet jelent, mint a tavaszi napsugarat, fecskescicsérgést, pacirta dalt váró emberiségnek. Március a nemzeti szabadság hónapja nekünk. Márciusban ünnepli nemzetünk a magyar szabadság születésnapját. Ezt a születésnapot más-kor, évtizedek óta, kegyeletes megemlékeznek szenteli az ifjuság. Hódol a márciusi eszmék hőseinek! Áldja a nagy mult örökévaló diadalát! . . . De az idén, a forró napokban, mikor a nemzet visszafojtott lélekzettel lesi az eseményeket, március nem szakíthat el egy pillanatra sem a jelen aggodalmaitól! A multat dicsőítők ajkán a dal rimeibe bele fog fonódni egy-egy keserű sóhajlás, vagy a győzelem örömmujjongása . . . Melyik a kettő közül? ezt csak a magyarok Istene tudja! . . .

— **A városháza átalakítása tárgyában** tegnap délelőtt ülést tartott a kiküldött bizottság. Acél Géza főmérnök ismertette a terveket, melyek szerint az átalakítás intézendő volna. A mérnöki hivatal tervei szerint az egyes ügyosztályok hivatalos helyiségei a következőképen lennének elhelyezve:

A földszinten a városház főterében bővített előcsarnok és diszlepcsőházat tervezett. A közlekedés számára két kapu szolgálna. Az egyik a most is használatban lévő Kossuth-utcai kapu, a másik kapu a Dégenfeld-tér felől nyitnának ki. A Piac-úrszen lesz a közlekvétár egy nagy és egy kis teremmel, majd ugyanott, ahol most van. A keleti szárnyban lenne a nyomda részére egy nagyobb szabású szedőterem, művezető szobája és festékraktár, továbbá ezen szárnyban helyet találna még a hajdukáplár lakása a hajduk, fűtők helyisége. A diszlepcső mellett egy-egy kényelmes lépcsőház építenék a Kossuth és Rózsa-utcai szárnyban.

Az első emeleten a piacutcai homlozaton kibővíteneék és megnagyobbítanák a jelenlegi közgyűlési termet kifelé az utca irányában annyira, amilyen széles a járdá, olyan szélesek lennének az árkádok. A közgyűlési teremtől jobbra lenne a tanácsterem, a polgármester dolgozó-és fogadó szobája, emellett a várószoba és a polgármesteri titkár

szobája. A nagyteremtől balra a különböző albizottságok részére egy értekezleti gyűlés-terem, mellette a főjegyző és a főispán hivatalos szobája. Az északi szárnyban a számvevői hivatal 3 szobával a főügyész hivatal 2 szobával és végül a házipénztár 1 teremmel. Ezekkel kapcsolatosan van a hadmentességi nyilvántartó és az ahóhivatal irattára. A déli szárnyban terveztek egy könyvtár-szobát, egy tanácsnoki szobát és az elnöki osztály részére szükséges irodát.

A második emeleten a Piac felől három tanácsnoki szoba, árvaszéki hivatal 6 szobával, a Rózsa-tér felől a mérnöki hivatal, egy külön helyiség a főmérnöknek, az építészek és két szoba két-két mérnök részére. A Kossuth-utca felől a tisztii főorvos és erdőmester kapnának hivatalos helyiséget 4 szobával, a városház utcai szárnyban a katonai ügyosztály 4 szobát kapna, az iktató és a kiadó helyiség és a gazdasági tanácsnok hivatalos helyisége két szobával. Az értekezlet némi változtatással helyben hagyta a terveket. A mérnöki hivatal elkészíti a költségvetést és előterjeszti a költségvetéshez.

— **A Csarnok szombati művész-**

estélye. A Kereskedelmi Csarnok vigalmi bizottsága elkészült a március 4-ikére tervezett estély teljes műsorával s úgy állította be a szombati programot, hogy a közönség mindjárt készséges boesánatot adjon a mult-kori elhalasztásért. A műsor két művész-család bemutatását tartalmazza. A fővárosi író és művész-köreiben a legjobban hangzó és legkedveltebb nevek közé tartozik a Zöldy név. A család feje Zöldy Márton, a kitűnő szép író, akinek legutóbbi novellás kötetei oly méltó feltűnést keltettek irodalmi körökben. Egyik leánya Zöldy Tilda az ének-művészet egyik feltűnt csillaga, kit a magyar kir. Opera szerződöttetett tagjai sorába s ki a legjelesebb hangversenyének sorába tartozik. Másik leánya a Zöldy családnak a kis Elza, hasonló művészeti adománnyal van megáldva, ő azonban nem énekes, hanem előadó művész, a mult évben végezte kiténtetéssel a színművészeti akadémiát. Zöldy Márton, a család fő az ő pompás humorával egy kis apróságot olvas fel, Zöldy Tilda énekszámokat ad elő (Mayer-Hougenották dalművéből az apród dalát s Molden staccatő áriáját), őt zongorán nővére Z. Elza kíséri, ki aztán önálló műsor-számul egy bájos kis családi monológot mutat be. Ez az egyik művész család, amellyel a Csarnok szombati estélye megismerteti a közönséget. A másik az a szélesebb értelemben vett művész-család, mely Zilahy Gyula atyasa mellett a jövő évre elfoglalja színpadunkat, ennek kérekedes és előkelő tagját mutatja be az estély és pedig Békefy Lajos tenoristát és Horváth Kálmán baritonistát, két amugy is mutatós szép fiut, akik természetesen műsoruk javával igyekeznek első alkalommal a debreceni közönség egy jelentős és előkelő része elé lépni. A két távolból jövő családot egy ügyes kis helyi versírónk, Gál Zoltán fogja összekötni néhány friss költeménye elmondásával. Tüzetes tudósítást az estélyről a meghívók adnak.

— **Mennyit jövedelmez Debrecennek a katonaság?** Valahányszor szó van a városi közgyűlésen a katonaságról, mindig panaszkodnak a városatyák, hogy sok a katonaság. Ennek megdöntésére vállalkozott Oláh Károly tanácsnok, amikor beszerezte az állami adóhivataltól az adatokat arra nézve, hogy a debreceni helyőrség mennyit költ el Debrecenben. Az érdekes számok itt következnek: Az elmúlt 1904 évben a 7. Vilmos-huszárezred a legénység zsoldja, ellátása, tiszték fizetése és lőtartásra kapott a had-

ügyi kormánytól 762.760 koronát. A 39-es gyalogezred 732.160 koronát, a csendőrség 315.433 koronát, a méntelep 482.405 koronát, a honvéd gyalogság és huszárság együtt véve 1.297.649 koronát. — Tehát az egész helyőrség kapott összesen 3.590.407 koronát. Ezt az összeget katonáink kétségtelenül Debrecenben költik el, melyhez egész bátran hozzátehetünk fél millió koronát, mint segítyt, melyet a katonák hozzátartozóiktól kapnak. E hiteles adatok szerint gazdaságilag tényleg előnyös Debrecenre a sok katona.

— **Nagy tűz a Varga kertben.** Tegnap este 9 óra tájban nagy tűz híre terjedt el a városban. A harangokat félreverték és mindenki futott a jelző lámpás mutatta irány felé, hol bíbor fényben uszott a láthatár. A máv. vargakerti lerakodóján lévő és Balogh Dávid Miklós-utcai fakereskedő tulajdonát képező nagy kiterjedésű fatelepet állott lángokban. A tüzet az éjjeli őr vette észre, aki lélekszakadva futott be a nagy állomásra az esetet bejelenteni. — Onnan telefonon értesítették a tűzörseget, mely kevéssel 9 óra után, megjelent a helyszínen. Publig Ernő vezetése alatt és azonnal munkához látott. Ekkor már a fatelepe egy része, ahol nagymennyiségű szerszám és épületfa volt felhalmozva lángtengerben uszott. A tűzoltóság nem akart meddő munkát végezni az oltással oda összpontosította erejét, hogy a tüzterjedését megakadályozza. Két szivattyúval szakadatlanul öntözték az égő zsarát-nokokat, hogy a hátsó rész, melyen más bérlő, tulajdonát képező, nagy mennyiségű és nagy értéket képviselő épületfák voltak felhalmozva, megmentésük. Ez sikerült is. Mint minden debreceni tűznél, itt is a vízhiány képezte a legnagyobb nehézséget, amit mégis úgy sikerült elhárítani, hogy a vasut a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtotta a gőzmozdonyának viztartóját. Két óra tájban teljesen eloltották a tüzet és a tűzoltóság elvonult. A kár körülbelül tízezer korona, mely a biztosítás révén megtérül. Hogy mikép támadt a tűz, azt a mai tűzrendőri vizsgálat fogja kideríteni. A tűznél három tűzoltó megsérült, kettő könnyebben, de egyiknek a sérülése súlyos, mert a láng öszegette az arcát.

— **A motorpróba.** Megírtuk, hogy a helyi vasut igazgatósága tekintettel arra, hogy a gőzmozdonyal nem elégítheti ki a közönség igényeit elhatározta, hogy motor kocsival fogja azt felváltani. Próbaképpen eszénáltatott két motorkocsit, melyekkel ma reggel tesznek próbát. A próbamenetre a vasut igazgatósága meghívta a polgármestert, a hatóságokat és a sajtó képviselőit. Az egyik motor reggel 9 óra tíz percek indul az állomástól a Nagyerdőre, a másik a Bikától indul 9 óra 22 percek szintén a Nagyerdőre.

— **A Szabad Iskola látogatóihoz.** Dr. Bartha Béla professzor, akit a minap neveztek ki a Selmecebányai bányász akadémiai tanárának, ma Selmecebányára utazott. E miatt a szerdai előadást szombaton d. u. 5 órakor fogja megtartani a kereskedelmi akadémia dísztermében. Miután a kiváló tanárnak ez lesz utolsó nyilvános előadása Debrecenben, nemcsak a szocializmus iránt érdeklődők, hanem a Bartha dr. személyes tisztelői is nagy számmal fogják felkeresni a Szabad Iskola előadó termét, hogy a népszerű professzortól elbucszanak.

— **Esküvő.** Dr. Szász Ernő Diósgyőrről e hó 12-én vezeti oltárhoz Popper Klára urleányt, dr. Popper Mór debreceni kiváló ügyvéd kedves leányát.

— **A szervező bizottság ülése.** Debrecen város szervező bizottsága tegnap dél-

után 4 órakor Domahidy Elemér elnökle alatt ülést tartott, melyen részt vettek: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Juhász Ignác, Horváth János, Szentessy János bizottsági tagok, Dr. Korlössy Dezső jegyző. A bizottság az új rendőri szabályzatot tárgyalta.

— **Sáskajárás a Hortobágyon.** Megírtuk, hogy a Hortobágyon sáskapetéket találtak. Ez ügyben tegnap délután Király Gyula tanácsnok, Farkas Albert és K. Tóth Mihály értekezletre gyűltek egybe, melyen meghallgatták Jablonovszky budapesti rovarügyi intézet főigazgatójának véleményét, aki elmondta, hogy mily módon lehet a sáskapusztítás ellen védekezni. A kártékony rovarok pusztítása azonban 20.000 koronába kerül. A bizottság ezt az összeget tulsoknak találta és úgy gondolkodott, hogy nemcsak Debrecen város határát fenyegeti a sáska veszedelem, hanem a szomszédos megyéket is, mert ha a sáska had itt nem talál elegendő táplálékot, úgy ellepi Bihar, Szabolcs, vagy Szatmár megyéket. Azt javasolták tehát, hogy a tanács intézzen felterjesztést a miniszterhez, hogy a költségek felét 10.000 koronát az állam térítse meg.

— **Gorkij szabadlábán.** Csak ma érkezik biztos híre annak, hogy Gorkij Maximot szabadlábára helyezték. Tízezer rubel biztosíték ellenében bocsátották el a börtönből. Az összeget Fava Murusov gazdag gyáros tette le helyette. Gorkijnak tartózkodási hely gyanánt Rigát jelölték ki.

— **Eljegyzés.** Szőlősi Rezső Debrecenből, eljegyezte Gunst Lenke urleányt Budapestről. Minden további értesítés helyett.

— **Jogász táncestély.** A jogász ifjuság március hó 7-án az Arany Bika szálló dísztermében zártkörű táncestélyt rendez, melyre a páholy és személy jegyek előre válthatók: Borsos Kata k. a., Zádor Lajos, Békés Lajos, Riesz Lipót urak üzletében. Páholy jegy 10 korona, személy jegy 3 korona. Kezdeté esti 8 órakor. A hölgyek egyszerű ruhában kéretnek megjelenni. Az előjegyzett jegyek a fent nevezett üzletekben 5-éig kiválthatók. A rendezőség mindent elkövet az est sikerének érdekében, mely iránt már most is igen nagy az érdeklődés városszerte.

— **A Szent-Erzsébet egyesület** ez évi március hó 1-én szerdán választmányi ülést tart, melyre a t. c. választmányi hölgyek tisztelettel meghívataknak. Az elnökség.

— **Munkaszünetés Kaposvárott.** Kaposvárról táviratozzák, hogy a kőművesek és szobafestők sztrájkba léptek. A vonaton érkezett idegen munkásokat megakadályozták munkájukban. A sztrájkjánán a csendőrség és a katonaság ügyel a rendre.

— **Csokonai ünnep.** A budapesti egyetemi olvasó csarnok irodalmi és retorikai szakosztálya vasárnap e hó 5-én, a királyi magyar tudományegyetem kupola termében Csokonai Vitéz Mihály halálának százados évfordulója alkalmából Csokonai-ünnepélyt rendez. A fényes nagyszabásúnak ígérkező ünnepély iránt, melynek gazdag és értékes műsora a nagy költő emlékezetéhez méltóan van összeállítva országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A Debreceni Műpártoló Egyesület** március hó 5-én vasárnap d. e. 11 órakor a városháza nagy tanácstermében rendez közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó, 2. Számvizsgáló bizottság jelentése, 3. F. évi költségelőirányzat megállapítása, 4. Tisztújítás, 5. Esetleges indítványok.

— **Nemzetközi kiállítás Liégeben.** A Liégeben (Belgium) április hó végén megnyitandó nemzetközi kiállításra való részvétel tekintetében a hazai iparosság részéről némi mozgalom indult meg. A debreceni

kamara utána járt a dolognak különösen a tekintetben, hogy nem merül-e valamelyes aggály e kiállítás ellen? A kereskedelmi miniszter most arról értesítette a kamarát, hogy e kiállítás figyelemre méltónak ígérkezik s bár Magyarország hivatalosan nem vesz részt, Suxlehner Andor belga főkonzul (Budapest VI. Andrassy ut 3.) egy magyar osztály alakítása iránt az előmunkálatokat már megtette s a kiállítási bizottságot is megalakította.

— **Sok a pályázó.** A városnál négy állás vár betöltésre. Három rendőrfogalmazói és egy irodatiszti állás. Eddig e négy helyre 47 pályázat érkezett a főispánhoz, köztük nem egy pályázó akad, akinek ügyvédi oklevele van.

— **A városi gazdasági bizottság** vasárnap délután szemlélet tartott a hortobágyi törzsgulya fölött, tegnap pedig az apáló állat bíráló bizottság tartott szemlélet, melyen öt esődört kisejejtettek, 39-et pedig fedeztetésre kijelöltek.

— **Ló- és szekérösszeírás** kezdődött meg ma reggel 8 órakor a tűzoltó laktanyában, mely egész hónapra át tart.

— **Elhunyt bankpénztáros.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtetetlen jó férjnek, testvérnek, vőnek, sógornak és rokonnak Irsay Miklós volt ipar- és kereskedelmi-bank pénztárnokának f. hó 27-én éjjeli 11 órakor életének 42-ik, boldog házasságának 15-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei március hó 1-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, Csapó-utca 24-ik számú gyászháznál tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és az elhunytak kartársait szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1905. február 28. Áldás és béke poraira. Bánatos neje: özv. Irsay Miklós sz. Király Ilona. Egyetlen testvére: Irsay József ev. ref. lelkész családjával. Anyósa: özv. Király Imréné. Sógornak és sógornő: Király Mihály és neje. Király Mari férj. Petruz Jánossal és gyermekeivel; Király Eszti férj. Kabdebő Ottóval és gyermekeivel; Király János. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

— **Bolgár törvény az egyedáruságookról.** Az egyedáruságookról szóló bolgár törvény f. évi február 14-én életbelépett. A sőgyedáruságra vonatkozó határozatok azonnal életbe lépnek, míg a gyufa és szivarka papirosra vonatkozó egyelőre nem lépnek hatályba. Március 14-ig e két utóbbi áru tőlünk akadálytalanul vihető tehát Bulgáriába.

— **Helyreigazítás.** A miniszteri kiküldötteket február 26-án a közkörházban nem Dr. Kenézy Gyula, hanem Dr. Uffalussy József és a közkörház orvosi kara kaulauzolta.

— **Faárverés.** Az ohati városi erdőben ma délután a halálpiban pedig holnap délután fogják a hasábokba fűrészelt nyárfákat nyilvános árverésen eladni.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Szlafkai János r. kath. 10 napos, Varga Miklós ev. ref. 50 éves, Safranka Andrásné r. kath. 61 éves, Imre József ev. ref. 3 napos, Irsay Miklós ev. ref. 27 éves, Nagy János ev. ref. 54 éves.

— **Likőr gyártás.** A keresk. miniszter kimondotta, hogy a likőrnek hideg uton való előállítását likőrgyártásnak tekintendő, mint-hogy azonban a vegyi folyamatok nélkül történik, vegyészeti gyárnak nem tekinthető és így telepengedély ehhez nem szükséges.

— **Pályázat bélyegző párnákra.** A M. Á. V. budapesti jobbparti üzletvezetősége az 1905. évre szükséges 3000, háromezer db.

bélyegző párnára pályázatot hirdet. Az ajánlatok f. március hó 10 én déli 12 óráig a budapesti jobbpárti üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályhoz (Külső Kerepesi-ut II ház. csoport.) adandók be. A részletesebb feltételek a debreceni kereskedelmi és iparkamrájánál tudhatók meg.

— **Se pénz se paplan.** Ezelőtt két hónappal megbizta Reich Antal hajduszo-boszlói kereskedő Garai Antal debreceni paplan készítő husz darab paplan elkészítésével és az ezekhez szükséges anyagot átadta neki. Reich azóta már többször fel-szóllította Garait, készítse el a reábizott munkát vagy adja vissza az anyagot. Miután a paplanos sem az egyiket, sem a másikat nem tette, Reich feljelentette a rendőrségnél sikkasztásért.

— **Megkerült zsebtolvaj.** Megirtuk a mult hetekben, hogy Legeta Alajos Cera-jevi kőfaragótól Budapestről—Debrecen felé való utazása alatt, a vonaton alvás közben egy vele együtt utazó idegen férfi 1810 ko-ronát ellopott. A meglopott ember a debre-ceni rendőrségnél bejelentette az esetet, mely a tettést Kruntrer Gyula jászkisérő rovott multu zsebtolvaj személyében kinyomozta. A tolvaj letartóztatása végett tegnap este Dobos rendőrbiztos Jászkisérő utazott. A rendőrség még tegnap értesítette a szolnoki királyi ügyészséget a nyomozás eredmé-nyéről.

x **Remekmű.** Megjelent az Ermelléki első szőlőoltvány telep árjegyzéke 15-ik év-folyam, rendkívül díszes kiállítás, számos képpel és gazdag tartalommal, mely nem-csak az árakat, hanem mindenkinek, aki a szőlészet iránt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ösmerteti az ország-ban oly rohamosan terjedő sodronyfogat és tüskés sodronykerítések alkalmazását is 12 képben. Aki címét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg, cím: Ermelléki első szőlőoltvány telep Nagy-Kágya (Biharm.) Ezen telepnek mai számunk hirdetési rovatában közölt Szőlő-lugast ültessünk című hirdetésünkre felhív-juk olvasóink nagybecsű figyelmét.

x **Jó forgalmu trafik** üzlet vagy helyiség kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Pia-ucea 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZINHÁZ.

Műsor.

Márc. 1. szerda Szaharai konzul Bohózat.

Márc. 2. esütörtök Gerolsteini nagy-hercegnő Daljáték.

Márc. 3. péntek János vitéz Daljáték.

Márc. 4. szombat Cigánybáró Dal-játék.

Márc. 5. vasárnap d. u. Tolonc Nép-színmű.

Este Arany patkó Bohózat.

* **Troubadour.** E régi kopott cimen tegnap új darabot adtak a színházban. Egy ötfelvonásos rossz *vigjátékot*, melyet a sze-mélyzet ritka ötletessége bőven tarkított bohózatossá jelenetekkel is. Jó lélekkel állit-hatjuk, hogy a *Troubadour* ily elmés áta-lakításban teljesen sikert aratott. Legalább senki se bosszankodott, sőt az angol torzjá-tékokra emlékeztető modortól eleinte kissé meglepődött közönség később zavartalanul élvezte a Troubadour ilyetén farsangi kiesu-folását. Néha jóízű derű áradt végig a há-zon; majd harsongó kacaj élénkítette a

tarka estét. Minden pillanatban várni lehet-tott, hogy Leonóra kerékpáron ugratja át az elébe gördülő akadályokat, Luna gróf ezer-méteres nemzeti színű szalagot gombolyit ki a szájából, a rendező pedig debreceni zu-boly módjára kipattan a t. c. közönség elé s egymaga eljátsza a szerelmezt, a holdvi-lágot meg az oroszánt. — A *Troubadour* egyébaránt *Mihályi Ernő* vendég, a kelle-mes hangu, zenei képzettségű, játszani is tudó, színészvéru tenorista kedvéért került színre. De neki is ezuttal sok hirtelen tá-madt személyi akadályal (fejgöres, hang-szalernyedés stb.) kellett megküzdenie s így bemutatkozása inkább volt stíplesez, mint énekművészet.

TAVIRATOK.

Mukdent bombázzák.

Chinai forrásból hírlik, hogy az egész vonalon általános hare van folyamatban, mely a jobb japán szárnyon leghévesebben folyik, ahol Kuroki tábornok északra elő-nyomulva, az oroszokat a vasuti vonal men-tén hátbatámadással fenyegeti. Egy külön japán sereg délnyugatról az orosz vasuti összeköttetés felé nyomul előre. A *japánok Mukdent 11 hüvelyes ágyúkkal bombázzák.* A hadállásokból visszajövő személyek jelen-tik, hogy a most kezdődött ágyuzás az orosz vonalokon túl is nagy kárt okozott.

Japán-orosz háboru.

Pétervár, febr. 28. Maximovics főhad-segéd a don csapatok főnöke, holnap mu-tatkozik be a cárnak. Hír szerint kinevezik kaukázusi főparancsnoknak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 28.

Buza kínálat és vételkedv mérsékelt Tartott irányzat mellett 12,000 métermázsra került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek tartottak. Idő: esős.

Buza áprilisra	19.88—90.
„ októberre	19.68—70.
Rozs áprilisra	17.40—42.
„ októberre	15.62—64.
Zab áprilisra	13.94—96.
„ októberre	14.16—18.
Tengeri májusra	12.14—16.
Repece májusra	14.92—94.

Nyilttér.

Utazásnál nélkülözhetetlen.
Egészségileg megvizsgálva
Bécs, 1887 jul. 3.

Kalodonit

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő ha-tásu s ez a **kalodon** a legna-gyobb sikert érte el s minden művelt államban el van terjedve.

— 2. —

Csak

Selle és Kary

FREDIN

legjobb

tisztító-szerét.

vásároljuk minden finom lábbelire.

Sárga és fekete.

Kiváltképen ajánlatos

Box calf, Gskaria Chevreaux

és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XII.1.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvényfűtsaság

1. é. február 1-én.

megkezdteműködését

Kölcsönöket nyujt váltóra, kö-telezvényekre, értékpapírokra árukra.

Óvadékkölcsönöket ad bérloknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizá-cióis kölcsönöket engedélyez földbirto-kokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecs-kére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatozta-tás véget vesz és elad mindenneműt értékpapirt és érepenzt, valamint Elfogad megbizásokat ilyenek vé-telére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás

mester utca elején

Bundi utca 4 sz. alatt egy egészen ujonan épült magas földszintes utcai lakás mely áll felül 4 szoba egy előszoba, alól 2 nagy világos pince szoba, egy sötét pincéből.

Kiadó május 1-től.
Ertekezhetni ugyanott

Kelleges, rokkadság és hurut ellen nincs legjobb
RETHY-féle

pe metefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok hasonlatos utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el.

Uj női divatterem.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy a Bosznay J. és Tsa cégtől kilépek és március 1-ével a József kir. herceg-utca 6-ik szám alatt egy — a mai kor igényeinek megfelelő

női divattermet nyitok.

Elvállalok — minden e téren előforduló — angol, francia facont és confectiót.

Előnyös összeköttetésem lehetővé teszik a legegánsabb Toilettek szolid és jutányos előállítását.

Máshol vásárolt kelméket is elvállalok. Gyászruhákat 8—12 óra alatt elkészítek.

Ujhölgyeknek — külön — állandó szabászi tanfolyam áll rendelkezésükre. — Kiváló tisztelettel

Györffy Károly,
női-szabó.

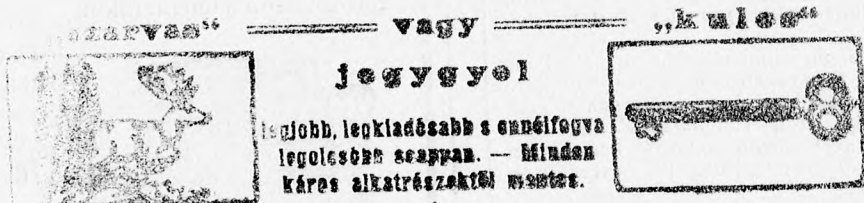
Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye.
Vászon, szőnyeg.
Férfi- és női fehérnemű.
Női divatárak.

Határozott árak.

Schicht-szappan

Legjobb, lepkedősebb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk csak is Magyarországbán.

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágításu

zseblámpa

csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalatú, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivartárcsa, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszopóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 drb. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 drb. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkremenetelénél azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinek, és pedig:

- 6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
- 6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból,
- 6 drb amer. szabad ezüst evőkanál,
- 12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkanál,
- 1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
- 6 darab angol „Viktoria” pohártálcza,
- 1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ezeltől 40 forintba kerültek.
Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Reumann József-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakeszlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

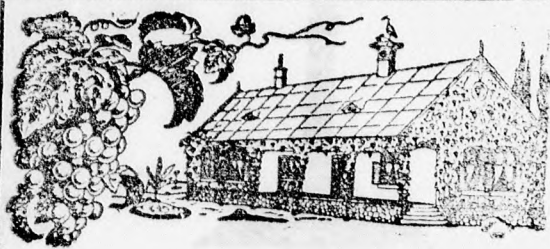
kövéri jótállás mellett.
csak 5 korona.

Saját magát
károsítja aki
szőlőoltvány-
szükségletét
nem fedezi

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes Nagy-Küküllőmegye
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron
naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözte,
miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. — Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s
nincsen oly ház melynek fala mellett a legeske-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenki-
vül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb.
a legremekbbségre, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébként használatos részek
ből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden
évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része
ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas
fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az
egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskállyal és
más érens szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja
Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben
kaphatók leszállított áron. Borok családi fog-
gyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és (De-
laware) sima ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltványterep
Nagy-Kágya, Bihar-megye.

Els kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban.
Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított
tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ.

Ájánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (cia-
lítás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb
a legjobb felszereléssel.

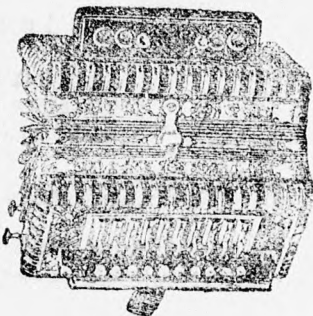
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű
vagy gerdonka sokkal jobb, erősebb és lágyab han-
got nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, uj ezüst billentyűvel és iskolával, 30.— frttól
feljebb **Harmonikumok** világhírű legjobb gyártmány
65.— frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett
jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a leg-
több katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal,
2 50- 3.—, 4.—, 5.— forinttól feljebb. különleges acél hangu
hangversen yharmonikák, saját minták.

Javitások az összes hangszere-
ken, különleges szakszerű pontos-
sággal, jutányos árban eszközöl-
tetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsiny-
ben

Árjegyzék minden hangszernél kivá-
— natta ingyen és bérmentve —
küldetik.

Meghívás

A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank r. t.

XXXVIII-ik Rendes Közgyűlését

1905 március hó 12-én d. e. 9 órakor saját helyiségében (Iparbank udvar) tartja meg, melyre a részvényesek
tisztelttel meghívának azon figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 22 § szerint részvényeiket vagy intézetünk
pénztáránál, vagy a következő debreceni intézeteknél u. m. Alföldi takarékpénztár, Debreceni első Takarékpénztár
Közgazdasági Bank, Takaréék és Hitelintézet 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1904 üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség iránti határozat.
4. A felmentvény iránti intézkedés.
5. Az alaptőke felemelése 1000 drb. új részvény kibocsátása által.
6. Az alaptőke további felemelése a tartalékból és részvények névértékének megfelelő telemelése
7. Az alapszabályok módosítása.
8. Két sorrend szerint kilépő igazgatósági tag és egy felügyelő bizottsági rendes tag helyének választás
utján való betöltése.

Az Igazgatóság

Az évi jelentés, mérleg és az ezekre vonatkozó adatok f. évi március hó 4. től kezdve az intézeti helyiségben az üzleti órák
alatt megtekinthetők.